

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Asyl- och migrationsfonden, förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fonden för inre säkerhet, förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, av instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och visering, förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, av instrumentet för ekonomiskt stöd för tullkontrollutrustning och förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering.

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar som Europeiska kommissionen antog 12 och 13 juni 2018: (1) förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Asyl- och migrationsfonden, (2) förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fonden för inre säkerhet, (3) förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, av instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och visering och (4) förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, av instrumentet för ekonomiskt stöd för tullkontrollutrustning. I skrivelsen behandlas också förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering till den del som det berör nämnda fonder eller finansieringsinstrument.

Helsingfors 23 augusti 2018

Inrikesminister Kai Mykkänen

Konsultativ tjänsteman Pauliina Eskola

INRIKESMINISTERIET

PROMEMORIA

EU/2018/1264

EU/2018/1265

EU/2018/1266

EU/2018/1267

14.8.2018

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM INRÄTTANDE AV ASYL- OCH MIGRATIONSFONDEN, FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM INRÄTTANDE AV FONDEN FÖR INRE SÄKERHET, FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM INRÄTTANDE, SOM EN DEL AV FONDEN FÖR INTEGRERAD GRÄNSFÖRVALTNING, AV INSTRUMENTET FÖR EKONOMISKT STÖD FÖR GRÄNSFÖRVALTNING OCH VISERING, FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM INRÄTTANDE, SOM EN DEL AV FONDEN FÖR INTEGRERAD GRÄNSFÖRVALTNING, AV INSTRUMENTET FÖR EKONOMISKT STÖD FÖR TULLKONTROLLUTRUSTNING OCH FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM GEMENSAMMA BESTÄMMELSER FÖR EUROPEISKA REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN, EUROPEISKA SOCIALFONDEN+, SAMMANHÅLLNINGSFONDEN SAMT EUROPEISKA HAVS- OCH FISKERIFONDEN, OCH OM FINANSIELLA REGLER FÖR DESSA FONDER OCH FÖR ASYL- OCH MIGRATIONSFONDEN, FONDEN FÖR INRE SÄKERHET SAMT INSTRUMENTET FÖR GRÄNSFÖRVALTNING OCH VISERING.

1 Bakgrund till förslagen

Europeiska kommissionen antog den 12 och 13 juni 2018 följande lagstiftningsförslag som hade lämnats till Europaparlamentet och rådet:

- 1) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Asyl- och migrationsfonden, COM(2018) 471 final;
- 2) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fonden för inre säkerhet, COM(2018) 472 final;
- 3) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, av instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och visering, COM(2018) 473 final;
- 4) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, av instrumentet för ekonomiskt stöd för tullkontrollutrustning, COM(2018) 474 final.

Dessutom antog Europeiska kommissionen 29.5.2018 förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering, COM (2018) 357 final. Förslaget till allmän förordning

behandlas i den här skrivelsen till den del som det berör ovan nämnda fonder eller finansieringsinstrument. Den allmänna förordningen behandlas mera detaljerat i en U-skrivelse som lämnas av arbets- och näringsministeriet (EU/2018/1141).

I beredningen av EU:s nya budgetram kommer de nuvarande finansieringsprogrammen för rättsliga och inrikesfrågor att förnyas. Rättsliga och inrikesfrågorna hör till de verksamhetsområden inom EU som utvecklas snabbast bland annat till följd av det ökade antalet asylsökande och de terrordåd som begåtts i Europa. I meddelandet om kommissionens nya budgetram och i dessa förslag till förordningar har dessa utmaningar beaktats.

Finansieringsstrukturen förändras. Asyl- och migrationsfonden (AMF) bibehålls, men två finansieringsinstrument som tidigare ingått i Fonden för inre säkerhet, 1) finansieringsinstrumentet för yttre gränser och visering (ISF-B) och 2) finansieringsinstrumentet för polissamarbete (ISF-P), differentieras så att den framtida fonden för inre säkerhet (ISF) i praktiken omfattar målen för det tidigare polissamarbetsinstrumentet och instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och visering (BMVI) blir en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning (IBMF), i vilken även instrumentet för ekonomiskt stöd för tullkontrollutrustning (CCE) ska ingå.

I den föreslagna finansieringsmodellen eftersträvas en harmonisering av fondernas genomförandemekanismer så att de allmänna bestämmelserna för ett flertal fonder som verkställs med förvaltningsmetoder som baserar sig på delad förvaltning har samlats i ett förslag till allmän förordning. Genom att de allmänna principerna för förvaltningen av fonderna fastställs i en horisontell bestämmelse kan även det totala antalet bestämmelser minskas. Förslaget till allmän förordning ska emellertid inte tillämpas på instrument för tullkontrollutrustning, utan genomförandet ska kopplas till instrumentet för samarbete inom tullområdet (COM(2018) 442 final).

Kommissionen föreslår en finansiering på ca 18,49 miljarder euro för fonderna för inrikesfrågor. Den föreslagna finansieringen är alltså mer än dubbel jämfört med anslagen under föregående budgetramperiod (2014–2020) och ca 1,85 % av hela den föreslagna EU-budgeten. För instrumentet för tullkontrollutrustning som stöder tullunionen, den inre marknaden och den gemensamma handelspolitiken föreslår kommissionen dessutom 1,14 miljarder euro.

Med tanke på budgetstrukturen för inrikesfrågor finns det anledning att beakta att Fonden för inre säkerhet till skillnad från föregående ekonomiska programperiod har placerats under en annan budgetrubrik än Asyl och migrationsfonden och instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och visering.

Enligt kommissionens förslag:

- Ur Asyl- och migrationsfonden förstärks det gemensamma europeiska asylsystemet, stöds laglig migration och integrationsåtgärder i inlednings-

skedet och förebyggs irreguljär migration med hjälp av fungerande system för återvändande samt genom att främja samarbetet med tredjeländer. Det föreslås att Asyl- och migrationsfonden tilldelas ett anslag på 9,20 miljarder euro för 2021–2027.

- Från Fonden för inre säkerhet ska ekonomiskt stöd anslås till initiativ på området för inre säkerhet. Det föreslås ett anslag på 2,21 miljarder euro för Fonden för inre säkerhet för 2021–2027.
- Instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och visering ska stödja genomförandet av ett system för integrerad gränsförvaltning och gemensam viseringspolitik. Det föreslås ett anslag på 7,08 miljarder euro för instrumentet för ekonomiskt stöd för 2021–2027.
- För instrumentet för ekonomiskt stöd för tullkontrollutrustning föreslås ett anslag på 1,14 miljarder euro för 2021–2027.

I U-skrivelsen används för samstämmighetens skull fasta priser.

Kommissionens ovan nämnda förslag till förordningar är nära förbundna med varandra. För att säkerställa samstämmighet mellan förslagen bör de behandlas tillsammans. De kompletterar varandra och bör betraktas som en helhet. Därför behandlas alla de ovan avsedda förslagen till förordningar i samma statsrådets U-skrivelse.

Förordningsförslagen och särskilt helhetsnivåerna gällande finansieringen står i mer omfattande förbindelse med helheten av den fleråriga budgetramen. För att säkerställa samstämmigheten tas i den här U-skrivelsen inte ställning till finansieringsnivån.

2 Förslagets rättsliga grund och relation till subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Förordningen om inrättande av Asyl- och migrationsfonden baserar sig på artikel 78.2 och artikel 79.2 och 79.4 punkten i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF). Förordningen genom vilken instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och visering inrättas som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, baserar sig på artikel 77.2 i EUF. Förordningen om inrättande av Fonden för inre säkerhet baserar sig på artikel 82.1, artikel 84 och artikel 87.2 i EUF. Instrumentet för ekonomiskt stöd för tullkontrollutrustning baserar sig på artikel 33, 114 och 207 i EUF.

I artikel 317 i EUF föreskrivs att kommissionen genomför budgeten i samarbete med medlemsstaterna enligt bestämmelserna i de förordningar som utfärdats enligt artikel 322 i EUF. Artikel 322.1.a i EUF innehåller den rättsliga grunden för antagande av förordningar som innehåller bestämmelser om de finansiella reglerna. Subsidiaritetsprincipen omfattar inte de finansiella bestämmelserna, där det är uppenbart att endast unionen kan eller till och med måste agera.

Enligt statsrådets uppfattning är den rättsliga grunden för förslaget till förordningar korrekt. Statsrådet anser att förslagen överensstämmer med proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen.

Akterna behandlas i ordinarie lagstiftningsförfarande med Europaparlamentet.

3 Förordningsförslagets huvudsakliga innehåll

3.1 Asyl- och migrationsfonden

I artikel 80 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt framhävs att de gemensamma åtgärderna inom migrationsförvaltningen och övervakningen av de yttre gränserna ska basera sig på principen om solidaritet och rättvis ansvarsfördelning. Migrationstrycket på unionsområdet som särskilt upplevdes under 2015–2016 visade betydelsen av gemensamma politiska åtgärder på EU-nivå i strävan efter effektiv hantering av migrationsströmmarna med tillämpning av unionens regelverk och med beaktande av åtaganden i anslutning till iakttagande av de mänskliga rättigheterna. Genom finansieringen av Asyl- och migrationsfonden eftersträvas solidaritet i praktiska åtgärder. Genom gemensamma åtgärder eftersträvas en effektiv migrationsförvaltning inklusive integreringen av de personer som vistas lagligt i unionsområdet, minskning av irreguljär migration som orsakar mänskligt lidande och, å andra sidan, utveckling av fungerande system för återvändande för personer som saknar laglig rätt att vistas i unionsområdet.

Strävan är att nå dessa mål via tre särskilda mål inom ramen för Asyl- och migrationsfonden i anslutning till vilka åtgärderna som fastställs i förordningen kan genomföras:

- förstärkning och utveckling av det gemensamma europeiska asylsystemet (Common European Asylum System - CEAS) med beaktande av dess externa dimension
- stöd av laglig migration till medlemsstaterna inbegripet åtgärder för integration av tredjelandsmedborgare
- förebyggande av irreguljär migration och säkerställande av effektiva arrangemang för återvändande och återintegrering

I fråga om stärkande och utveckling av det gemensamma europeiska asylsystemet är det möjligt att genom fonden stöda åtgärder som anknyter till tillämpningen av unionens gemensamma asylregelverk, stöd av medlemsstaternas asylregelbestämmelser om infrastruktur och tjänster, ökad solidaritet och gemensam ansvarsfördelning och stöd för länder som förkovrar sig inom dessa områden samt utveckling av solidaritet och samarbete tillsammans med tredjeländer som är föremål för migrationsströmmar.

Laglig migration till medlemsstaterna stöds särskilt med hjälp av information och genom utveckling av olika lagliga migrationskanaler. När det gäller integrationen av medborgare i tredjeländer främjas särskilt åtgärder i inledningsskedet av integrationen som ska öka inkluderingen av medborgare i tredjeländer genom att förstärka

deras deltagande och mottagande i samhället i samarbete med myndigheterna på lokal och regional nivå och med aktörer inom tredje sektorn.

För att förebygga irreguljär migration och säkerställa effektiva arrangemang för återvändande och återintegrering stöds tillämpningen av ett gemensamt regelverk och politiska prioriteringar gällande infrastruktur, förfaranden och tjänster, främjas enhetliga förfaranden för återvändande på unions- och medlemsstatsnivå i syfte att utveckla ett effektivt och hållbart återvändande och minska pullfaktorerna i samband med irreguljär migration, stöds assisterat frivilligt återvändande och återintegrering samt förstärks samarbetet som bedrivs med tredjeländer särskilt i syfte att genomföra återtagandeavtal och möjliggöra andra åtgärder som främjar ett hållbart återvändande.

De nationella programmen med landspecifika prioriteringar som täcker hela den sjuåriga budgetramperioden bestäms först i medlemsstatens och kommissionens politiska dialog.

För inrättandet av fonden reserveras i förordningsförslaget sammanlagt 9,20 miljarder euro på unionsnivå, vilket är ca 1,5 gånger mera än jämfört med den nuvarande budgetramperioden som avslutas 2020 när även tilläggsbudgeten som tilldelades fonden under budgetperioden beaktas. Det ekonomiska stödet på 9,20 miljarder euro i förslaget till förordning täcker inte det ekonomiska stödet till byråerna, som till exempel till Europeiska stödkontoret för asylfrågor EASO, utan endast de för Asyl- och migrationsfonden reserverade resurserna. Andelen för medlemsstaternas nationella program utgör 60 % av fondens totala finansieringsram men emellertid så att 50 % anvisas i början av programperioden och 10 % i samband med halvtidsutvärderingen från och med 2025. Av helhetsfinansieringen reserveras 40 % till särskilda tematiska helheter som till exempel unionsåtgärder, genomförandet av särskilda åtgärder och bistånd i nödsituationer.

Tematiska helheter kan genomföras via delad, direkt och indirekt förvaltning. Medel som tilldelats den tematiska helheten används via unionsbudgeten, det innebär att de ingår i unionens årsbudgeter. Åtgärderna som ska genomföras kan vara årliga eller fleråriga och innehållet får anknyta till en eller flera beståndsdelar i den tematiska delen.

Särskilda åtgärder är transnationella eller nationella projekt, för vilka en, flera eller samtliga medlemsstater kan få ytterligare tilldelning till sina program. Finansieringen av de särskilda åtgärderna ska öronmärkas särskilt i de nationella programmen.

Unionens åtgärder är multinationella projekt som unionen har ett särskilt intresse i och som överensstämmer med förslaget till förordning.

Genom bistånd i nödsituationer stöds plötsliga och identifierade behov som omfattas av fondens verksamhetsområde. Sådana situationer kan vara till exempel ett hårt migrationstryck i en eller flera medlemsstater vilket medför ett förstärkt och plöts-

ligt behov av mottagnings- och förvarstjänster samt på asyl- och migrationssystemens funktionsduglighet, en situation som beror på genomförande av en tillfällig skyddsmekanism i enlighet med direktiv 2001/55/EG eller ett hårt migrationstryck i tredje världen vilket senare kan påverka migrationsströmningarna till EU-området.

Från de tematiska helheterna kan dessutom tilldelas medel för vidarebosättning och solidaritetsåtgärder samt för det europeiska migrationsnätverkets kostnader och för tekniskt stöd som beviljas på initiativ av kommissionen.

Medlen som anvisas medlemsstaternas nationella program fördelas så att 5 miljoner euro tilldelas genomförande av varje nationellt program i syfte att säkerställa tillräcklig ekonomisk kapacitet. Återstoden av finansieringen av de nationella programmen bestäms i enlighet med kriterierna per särskilda mål. Kriterierna per mål baserar sig på årsvis statistik producerad av Eurostat bland annat om antalet personer med flyktingstatus, personer som fått alternativt skydd eller tillfälligt skydd, asylsökande, vidarebosatta kvotflyktingar, tredjelandsmedborgare som vistas lagligt i landet, personer som väntar på att återvända eller återföras eller antalet personer som redan har återvänt frivilligt eller återförts.

Från andelen för tematiska helheter tilldelas medel för medlemsstaternas nationella program utgående från antalet vidarebosatta kvotflyktingar och ansvarsdeklarationen som stöder genomförandet av Dublinförordningen.

Jämfört med den föregående budgetramperioden omfattar Fonden en ny mekanism som möjliggör utnyttjande av driftsstöd för åtgärder i enlighet med de särskilda målen gällande asyl och återvändande. Driftsstödet får täcka högst 10 % av den totala finansieringen av det nationella programmet. Driftsstödet kan utnyttjas till fullt belopp för att täcka vissa kostnader som beror på myndighetsåtgärder.

Genom den nya fonden strävar kommissionen förutom efter att främja ett effektivt genomförande av unionens gemensamma migrationspolitik, fortfarande också efter att förenkla det finansiella systemet och säkerställa en lättare tillgång till finansieringen i situationer som ändras snabbt. Den betydande andel av den totala finansieringen som reserverats för de tematiska helheterna säkerställer att kommissionen flexibelt kan tilldela ekonomiskt stöd för nya prioriteringar och kan möta plötsliga föränderliga situationer och tillgodose finansieringsbehov. Kommissionen strävar efter att främja flexibelt utnyttjande av finansieringen genom att uppmuntra användningen av olika förenklade kostnadsmodeller. Dessutom kommer en högre EU-finansieringsandel (90 % mot i princip 75 %) att tillämpas inom fonden för vissa åtgärder i syfte att tillhandahålla möjligheter till exempel för medborgarorganisationer att delta i genomförande av integrationsåtgärder.

Under programperioden granskas med hjälp av output- och resultatindikatorer per särskilt mål hur programmet fullföljs. Målet är en aktuellare och effektivare insamling av indikatoruppgifterna. Granskningstidpunkter för fondens outputindikatorer

rer fastställs för 2024 och 2029. Dessutom kan kommissionen anta delegerade förordningar som kompletterar fondens indikatorer.

3.2 Fonden för inre säkerhet:

3.2.1 *Allmänt*

Kommissionen föreslår att en Fond för inre säkerhet inrättas. Målet med Fonden för inre säkerhet ska vara att bidra till en hög säkerhetsnivå i unionen, i synnerhet genom motverkande av terrorism och radikalisering, grov och organiserad brottslighet och it-brottslighet. Dessutom ska Fonden bistå brottsoffer. Fonden har som syfte att utöka informationsutbytet mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och intensifiera unionens gemensamma operationer i anslutning till grov och organiserad brottslighet.

3.2.2 *Åtgärder som kommer att få stöd*

Fonden har som syfte att öka EU:s brottsbekämpande myndigheternas informationsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter, övriga behöriga myndigheter, unionsaktörer och tredjestater och internationella organisationer bland annat genom säkerställande av en enhetlig tillämpning av unionens regelverk om informationsutbyte till exempel Prümavtalet, EU:s passageraruppgiftssamlingar (Passenger Name Records, PNR) och Schengens informationssystem (SIS). Likväl kan fonden stöda inrättande av unionens it-system och kommunikationsnät i anslutning till säkerheten samt anpassningen och administrationen av dem. Fonden kan stöda utvecklingen av interoperabiliteten (interoperability) och genomföra åtgärder som ökar användningen av systemen och förbättrar kvaliteten på data som matas in i dem. Ytterligare kan fonden genomföra andra nationella åtgärder som inte har preciserats närmare och som främjar informationsutbytet.

Fonden strävar också efter att intensifiera gränsöverskridande gemensamma åtgärder mellan EU:s brottsbekämpande myndigheter och andra behöriga myndigheter när de anknyter till gränsöverskridande grov och organiserad brottslighet. Med stöd av Fonden ökas samarbetet mellan brottsbekämpande myndigheter och andra behöriga myndigheter inom och mellan medlemsstaterna samt med andra relevanta aktörer, till exempel genom nätverk av specialiserade nationella enheter, nätverk och samarbetsstrukturer på unionsnivå. Allmänt bidrar fonden till att öka de brottsbekämpande insatserna mellan medlemsstaterna, i synnerhet för att underlätta och förbättra utnyttjandet av gemensamma utredningsgrupper, gemensamma patruller, förföljande över gränserna, övervakning och andra mekanismer för operativt samarbete inom ramen för EU:s policycykel (EMPACT), med särskild inriktning på gränsöverskridande insatser.

Fonden bidrar också till en förbättring av beredskapen för bekämpning av brott och terrorism genom ökad utbildning för brottsbekämpande myndigheter, övningar, ömsesidig inlärning, specialiserade utbytesprogram och utbyte av bästa praxis. Dessa åtgärder kan också genomföras med tredjeländer och andra aktörer. Strävan är att nå

synergifördelar genom att förena resurser och kunskap mellan medlemsstaterna och andra aktörer. Med fonden främjas och utvecklas åtgärder, skyddsåtgärder (safeguards), mekanismer och de bästa rutinerna för tidig identifiering av vittnen, informanter och brottsoffer och för skydd och stöd av dem och det utvecklas partnerskap mellan myndigheter och andra aktörer. Med fondens stöd kan dessutom berörda utrustningar förvärvas, det kan inrättas och uppdateras utbildningsanstalter och infrastrukturer i anslutning till säkerheten i syfte att öka beredskapen, motståndskraften den allmänna medvetenheten samt för att bemöta säkerhetshot.

Medlemsstaterna kan använda högst 10 % av medlen ur det nationella programmet för driftsstöd. Stödformen har varit i bruk tidigare i instrumentet för gränsförvaltning och visering i den nuvarande fonden för inre säkerhet och har nu utsträckts även till den nya Fonden för inre säkerhet som motsvarar instrumentet för polissamarbete och krishantering i den tidigare fonden för inre säkerhet. En förutsättning för utnyttjande av driftsstödet är att medlemsstaten följer unionens regelverk om säkerhet. Med driftsstöd kan till exempel personal-, underhålls- och stödtjänstkostnader för informationssystem i anslutning till informationsutbyte täckas. I anslutning till operativt samarbete och brottsbekämpning kan personalkostnader och teknisk utrustning eller underhållskostnader för fordon täckas till den del som de gäller bekämpningen av gränsöverskridande grov och organiserad brottslighet.

Ur Fonden för inre säkerhet kan beviljas stöd för juridiska personer som är etablerade i medlemsstaterna eller på deras territorier. Stöd kan även beviljas juridiska personer som är etablerade i tredjeländer och som förtecknas i finansieringsinstrumentets arbetsprogram på de särskilda villkor som anges där (de särskilda villkoren är fortfarande inte kända) eller för vilkas del det är särskilt motiverat. Juridiska personer etablerade i tredjeländer kan dessutom utan villkor ingå i konsortier bestående av minst två juridiska personer etablerade i medlemsstater eller territorier som är knutna till dessa stater. Fysiska personer är inte berättigade till stöd.

I praktiken utgörs den här fondens huvudsakliga målgrupp av brottsbekämpande myndigheter och deras samsamarbetsaktörer. I vissa sektioner som till exempel när det gäller åtgärder i anslutning till stöd för brottsoffer kan även organisationsaktörer ha en betydande roll.

3.2.3 *Finansiering*

Fondens totala finansiering för finansieringsprogramperioden 2021–2017 är 2,21 miljarder euro. Enligt förslaget tilldelas medlemsstaternas program 1,32 miljarder euro vilket är 60 % av den totala finansieringen. Den tematiska helheten, det vill säga den andel som kommissionen förvaltar tilldelas 0,88 miljarder euro vilket är 40 % av den totala finansieringen. Högst 0,84 procent eller 18,56 miljoner euro av den totala finansieringen tilldelas kommissionens tekniska stöd som den använder för förvaltningen av finansieringsinstrumentet.

Finansieringen som tilldelas medlemsstaternas program fördelas enligt följande mellan medlemsstaterna:

- varje medlemsstat får ett fast belopp på 5 miljoner euro,
- återstoden fördelas utgående från följande kriterier:
 - 45 procent i omvänd proportion till statens bruttonationalprodukt (per invånare),
 - 40 procent i proportion till befolkningsstorleken,
 - 15 procent i proportion till territoriets storlek.

Det bör beaktas att Finland redan under beredningen av den nuvarande finansieringsprogramperioden framhöll att gränsöverskridningar vid de yttre landsgränserna bör beaktas som ett fördelningskriterium eftersom passagerarmängderna via internationella flygplatser och hamnar och mängderna frakttön som transporterades via dessa beaktades. Finland har även framhållit ärendet i förhandsdiskussionerna i MFF-beredningen. I förslaget till förordningen som ges nu har penningfördelningskriteriet gällande passagerar- och fraktmängderna slopats helt.

Av finansieringen på 1,32 miljarder euro som tilldelas medlemsstaternas program tilldelas 1,10 miljarder eller cirka 83 % i början av programperioden och 221 miljarder euro eller cirka 17 % utgående från resultaten av halvtidsöversynen som genomförs 2024. Om hela summan inte fördelas i samband med halvtidsöversynen adderas den till den av kommissionen förvaltade tematiska helheten (se nedan). Om en medlemsstat inte har använt och ansökt om betalning av minst 10 % av den för medlemsstaten anvisade finansieringen hos kommissionen i början av programperioden får medlemsstaten ingen tilläggsfinansiering i samband med halvtidsöversynen.

Finansieringsandelen av stödet som beviljas ur finansieringsinstrumentet är 75 %. Finansieringsandelen för särskilda åtgärder som kommissionen genomför kan vara 90 %. Dessutom kan finansieringsandelen för vissa, särskilt fastställda åtgärder vara 90 %. Finansieringsandelen av driftsstöd, bistånd i nödsituationer och transiteringsordning är 100 %. Kommissionen tar ställning till finansieringsandelarna i sina beslut om godkännande av medlemsstaternas program.

3.2.4 *Medlemsstaternas och kommissionens åtgärder*

Medlemsstaterna utarbetar nationella program som svarar mot unionens prioriteringar och utmaningar på säkerhetsområdet och överensstämmer med unionens regelverk om säkerheten. Enligt förslaget säkerställer kommissionen att unionens byråer, till exempel EUROPOL, CEPOL och EMCDDA, deltar i beredningen av nationella program bland annat i syfte att undvika överlappningar. Byråerna kan delta i utvärderingen av genomförande av finansieringsinstrumentet.

Högst 15 % av tilldelningen till ett nationellt program kan utnyttjas för förvärv av utrustning, transportmedel eller uppförande av säkerhetsrelaterade faciliteter. Denna tröskel får överskridas endast i vederbörligen motiverade fall.

Medlemsstaterna ska prioritera följande tilldelning av finansieringen: (a) unionens prioriteringar och regelverket på säkerhetsområdet, särskilt informationsutbyte och interoperabilitet mellan IT-system, (b) genomförande av rekommendationerna som

gjorts inom ramen för Schengenregelverkets utvärderingsmekanism på området polissamarbete och (c) korrigerande av landspecifika brister som konstaterats vid behovsbedömningar, till exempel observationer om korruption i landspecifika rekommendationer (European Semester).

Innan projekt i tredjeländer genomförs via de nationella programmen ska kommissionen konsulteras.

Tematiska helheter genomförs via delad, direkt och indirekt förvaltning. Via den kan genomföras särskilda åtgärder, unionsåtgärder och bistånd i nödsituationer. Medel som tilldelats den tematiska helheten används via unionsbudgeten, det innebär att de ingår i unionens årsbudgetar. Åtgärderna som ska genomföras kan vara årliga eller fleråriga och innehållet får anknyta till en eller flera beståndsdelar i den tematiska delen.

Särskilda åtgärder är transnationella eller nationella projekt för vilka en, flera eller samtliga medlemsstater kan få ytterligare tilldelning till sina program. Finansieringen av de särskilda åtgärderna ska öronmärkas separat i de nationella programmen.

Unionsåtgärder är multinationella projekt som unionen har ett särskilt intresse i och som överensstämmer med förslaget till förordning.

Genom bistånd i nödsituationer stöds brådskande och särskilda behov som omfattas av fondens verksamhetsområde i säkerhetsrelaterade nödsituationer eller när en sådan situation hotar uppstå. Den avsedda nödsituationen har eller kan ha betydande skadlig inverkan på människors säkerhet i en eller flera medlemsstater. Bistånd i nödsituationer kan beviljas utöver finansieringsandelen för nationella program.

3.3 Instrument för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och visering

3.3.1 Allmänt

Kommissionen föreslår att det som en del av den nya Fonden för integrerad gränsförvaltning inrättas ett instrument för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och visering. Med instrumentet stöds genomförandet av en integrerad gränsförvaltningsmodell i Europa. Syftet är att främja lagliga gränsöverskridningar, förhindra irreguljär migration och gränsöverskridande brottslighet samt effektivt förvalta migrationsströmningar. Likväl stöder finansieringsinstrumentet en gemensam viseringspolitik. Ett effektivt skydd av unionens yttre gränser är en förutsättning för att ett tryggt område för den fria rörligheten för personer ska kunna säkerställas i unionen.

I Fonden för integrerad gränsförvaltning inrättas också ett instrument för tullkontrollutrustning.

3.3.2 *Åtgärder som understöds*

Med finansieringsinstrumentet stöds åtgärder som förbättrar medlemsstaternas förmåga att genomföra gränskontroller och utöva gränsförvaltning vid de yttre gränserna inbegripet bekämpning av gränsöverskridande brottslighet och med till exempel sjöräddningsuppgifter som en del av gränsförvaltningen. Instrumentet stöder också utvecklingen av den europeiska gräns- och kustbevakningen och tväradministrativa utvecklingsåtgärder gällande gränsförvaltning i medlemsstaterna och mellan dem. Instrumentet stöder dessutom anläggande, användning och underhåll av storskaliga IT-system i anslutning till de yttre gränserna inklusive interoperabilitet mellan systemen.

Åtgärder som ska stödas kan gälla bland annat infrastruktur, byggnader och system på gränsovergångsställen, gränsförvaltning, fordon och kommunikationssystem, utbildning, utplacering av kontaktpersoner, studier och pilotprojekt för utvecklingen av den integrerade gränsförvaltningen i Europa, införande av ny teknologi, identifiering av tredjelandsmedborgare, spridning av medvetenhet i anslutning till de yttre gränserna eller utveckling av statistikmetoder. Dessutom kan stöd beviljas i form av driftsstöd för genomförande av den europeiska integrerade gränsförvaltningsmodellen.

Inom viseringspolitiken stöder instrumentet effektiva och användarvänliga tjänster för viseringsansökningar, enhetlig tillämpning av unionens regelverk om visering och utveckling av samarbetet mellan medlemsstaterna i anslutning till visering. Instrumentet stöder dessutom anläggande, användning och underhåll av storskaliga IT-system i anslutning till visering inklusive interoperabilitet mellan systemen.

Åtgärderna inom viseringspolitiken kan gälla bland annat infrastruktur, byggnader och system, operativ utrustning och kommunikationssystem, utbildning som krävs för handläggning av viseringsansökningar och konsulärt samarbete, spridning av bästa praxis, studier och pilotprojekt, införande av ny teknologi, spridning av medvetenhet om viseringspolitik eller utveckling av statistikmetoder. Dessutom kan stöd beviljas i form av driftsstöd för genomförande av regelverket om visering.

Åtgärderna gällande storskaliga IT-system kan omfatta bland annat infrastrukturprojekt och byggnader för IT-system, utrustning och kommunikationssystem som behövs för att säkerställa att storskaliga IT-system fungerar som de ska utbildning, utveckling och uppdatering av systemen, studier, pilotprojekt, införande av nya teknologier, utveckling av statistikmetoder och driftsstöd för genomförande av storskaliga IT-system.

Ett flertal krav ställs på förvärv av operativ utrustning (inklusive fordon och kommunikationssystem):

- innan förvärvet inleds ska medlemsstaten säkerställa att utrustningen som förvärvas överensstämmer med EBCGA:s standarder (European Border

and Coast Guard Agency), såvida sådana finns, och att de tekniska egenskaperna främjar utrustningens överensstämmelse med EBCGA,

- stora utrustningar, som luftfarts- och sjöfartsfordon och luftfarts- och sjöfartsövervakningssystem ska anmälas till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns reserv för teknisk utrustning,
- medlemsstaterna kan förvärva multifunktionell utrustning för maritima operationer under förutsättning att utrustningen på årsnivå används för gränsförvaltningsuppdrag till minst 60 %. Utrustning som förvärvas ska registreras i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns reserv med teknisk utrustning,
- medlemsstaten ska tillhandahålla kommissionen den tillgängliga fleråriga planeringen för den utrustning som den planerar att förvärva inom ramen för instrumentet. Kommissionen ska översända denna information till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån. Planen kan utnyttjas i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns prestationsplanering och i eventuella samförvärv.

Medlemsstaterna kan använda högst 30 % av medlen för det nationella programmet på driftsstöd (jmf med 40 % under innevarande programperiod) med vilka bland annat personalkostnader, underhålls- och reparationskostnader för anläggningar och byggnader, vissa servicekostnader och de löpande utgifterna för värdlandet för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns operationer (running costs on operations) och kostnader för den operativa förvaltningen och underhållet av storskaliga IT-systemen täcks.

Ur instrumentet för gränsförvaltning och visering kan beviljas stöd för juridiska personer i en medlemsstat eller i dess territorium. Stöd kan även beviljas juridiska personer som är etablerade i tredjeländer och som förtecknas i finansieringsinstrumentets arbetsprogram på de särskilda villkor som anges där (de särskilda villkoren är fortfarande inte kända) eller för vilkas del det är särskilt motiverat. Juridiska personer etablerade i tredjeländer kan dessutom utan villkor ingå i konsortier bestående av minst två juridiska personer etablerade i medlemsstater eller territorier som är knutna till dessa stater. Fysiska personer är inte berättigade till stöd.

I praktiken är målgruppen för det här finansieringsinstrumentet de myndigheter som ansvarar för genomförande regelverket om gränsförvaltning och visering.

3.3.3 *Finansiering*

Instrumentets totala finansiering för finansieringsprogramperioden 2021–2027 är 7,08 miljarder euro. Enligt förslaget tilldelas medlemsstaternas program 4,25 miljarder euro vilket är 60 % av den totala finansieringen. Av detta reserveras 138,96 miljoner euro för Litauens särskilda transiteringsarrangemang. Den tematiska helheten, det vill säga den andel som kommissionen förvaltar, tilldelas 2,83 miljarder

euro vilket är 40 % av den totala finansieringen. Högst 0,52 % eller 36,85 miljoner euro av den totala finansieringen tilldelas kommissionens tekniska stöd som den använder för förvaltningen av finansieringsinstrumentet. De ekonomiska bidragen från de Schengenassocierade länderna (Norge, Schweiz, Island och Liechtenstein) ska läggas till de totala medlen från unionens budget.

Finansieringen som tilldelas medlemsstaternas program fördelas enligt följande mellan medlemsstaterna:

- varje medlemsstat får ett fast belopp på 5 miljoner euro,
- Litauens program tilldelas 138,96 miljoner euro för den särskilda transiteringsordningen,
- resterande medel ska fördelas på grundval av följande kriterier:
 - 30 procent till de yttre landgränserna.
 - 35 procent till de yttre sjögränserna.
 - 20 procent till flygplatser.
 - 15 procent till konsulat.
- De medel som finns tillgängliga för de yttre land- och sjögränserna ska fördelas mellan medlemsstaterna enligt följande:
 - 70 % i förhållande till de yttre land- och sjögränsernas längd som beräknas viktat utgående från Europeiska gräns- och kustbevakningens senaste tillgängliga hotnivåbedömning (påverkansgrad).¹ Påverkansgraderna är följande:
 - 0,5 för låg hotnivå
 - 3 för medelhög hotnivå
 - 5 för hög hotnivå
 - 8 för kritiskt hög hotnivå
 - 30 % i förhållande till arbetsbördan vid deras yttre land- och sjögränser, som beräknas som följer
 - 70 % antalet passager av de yttre gränserna vid gränsövergångsställen
 - 30 % antalet tredjelandsmedborgare som nekats inresa vid de yttre gränserna.
- finansieringen utgående från flygplatserna delas som följer mellan medlemsstaterna:
 - 70 % antalet passager av de yttre gränserna vid gränsövergångsställen

¹ Indelningen av viktningarna (påverkansgrader) bestäms i Europaparlamentets och rådets förordning nr 1052/2013 om inrättande av ett europeiskt gränsövervakningssystem (Eurosur). Viktningsfaktorerna bestäms i det här förslaget till förordning.

- 30 % antalet tredjelandsmedborgare som nekats inresa vid de yttre gränserna.
- finansieringen utgående från konsulat delas som följer mellan medlemsstaterna:
 - 50 % utgående från antalet konsulat,
 - 50 % utgående från antalet visering för kortare vistelse och flygplatsernas transitviseringar.

Det bör observeras att penningfördelningskriterierna är samma som i Fonden för yttre gränser för perioden 2007–2013 och för instrumentet för gräns- och viseringsfinansiering inom Fonden för inre säkerhet (ISF-B) under perioden 2014–2020. Hotnivåerna (påverkansgrader) är de samma som användes i fördelningen av tilläggsfinansieringen mellan medlemsstaterna i samband med halvtidsöversynen av ISF-B-finansieringsinstrumentet. Det bör här observeras att viktningsfaktorerna har ändrats (tidigare: låg nivå 0,5, medelnivå 1, hög nivå 3 och kritisk nivå 5).

Av finansieringen på 4,25 miljarder euro, som tilldelas medlemsstaternas program tilldelas 3,54 miljarder euro eller cirka 83 % i början av programperioden och 708,96 miljoner euro eller cirka 17 % utgående från halvtidsöversynen 2024. Om hela summan inte fördelas i samband med halvtidsöversynen adderas den till den av kommissionen förvaltrade tematiska helheten (se nedan). Om en medlemsstat inte har använt och ansökt om betalning av minst 10 % av den för medlemsstaten anvisade finansieringen hos kommissionen i början av programperioden får medlemsstaten ingen tilläggsfinansiering i samband med halvtidsöversynen.

Finansieringsandelen av stödet som beviljas ur finansieringsinstrumentet är 75 % av utgifterna för projektet. Finansieringsandelen för särskilda åtgärder som kommissionen genomför kan vara 90 %. Dessutom kan finansieringsandelen för vissa, särskilt fastställda åtgärder vara 90 %. Finansieringsandelen av driftsstöd, bistånd i nödsituationer och transiteringordning är 100 %. Kommissionen tar ställning till finansieringsandelarna i sina beslut om godkännande av medlemsstaternas program.

3.3.4 *Medlemsstaternas och kommissionens åtgärder*

Medlemsstaterna utarbetar nationella program i vilka unionens prioriteringar ska beaktas. Enligt förslaget säkerställer kommissionen att Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (EBCGA) och Europeiska byrån för den operativa förvaltningen av stora IT-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa (eu-LISA) deltar i beredningen av programmen redan i inledningsskedet. Kommissionen konsulterar Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån särskilt i om fråga om driftsstöd innan programmen godkänns. Byråerna kan delta i utvärderingen av genomförande av finansieringsinstrumentet.

I de nationella programmen ska särskilt eventuella omständigheter som lyfts fram i sårbarhetsanalyser beaktas i enlighet med diskussionen med kommissionen och Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån. Omständigheter som lyfts fram i sår-

barhetsanalyser och åtgärder som genomförs utgående från dessa ska prioriteras i de nationella programmen. Vid behov ska programmet uppdateras. Vid behov kan medel tilldelas åtgärder som genomförs utgående från sårbarhetsanalysen även från andra moment i programmet inklusive driftsstöd.

Kommissionens ska konsulteras om projekt som genomförs via nationella program i tredjeländer innan dessa genomförs och i vissa fall ska kommissionen informeras i enlighet med artikel 20 i Europaparlamentets och rådets förordning om det europeiska gränsövervakningssystemet (Eurosur).

Tematiska helheter genomförs via delad, direkt och indirekt förvaltning. Via den kan genomföras särskilda åtgärder, unionsåtgärder och bistånd i nödsituationer. Medel som tilldelats den tematiska helheten används via unionsbudgeten, det innebär att de ingår i unionens årsbudgetar. Åtgärderna som ska genomföras kan vara ett- eller fleråriga och innehållet får anknyta till en eller flera beståndsdelar i den tematiska delen.

Särskilda åtgärder är transnationella eller nationella projekt för vilka en, flera eller samtliga medlemsstater kan få ytterligare tilldelning till sina program. Finansieringen av de särskilda åtgärderna ska öronmärkas separat i de nationella programmen.

Unionsåtgärder är multinationella projekt som unionen har ett särskilt intresse i och som överensstämmer med förslaget till förordning.

Med bistånd i nödsituationer stöds akuta och specifika behov i händelse av en nödsituation som uppstår till följd av en akut och exceptionell situation där ett stort antal tredjelandsmedborgare har passerat eller håller på att passera den yttre gränsen eller i en annan akut och exceptionell situation som omfattas av tillämpningsområdet för fonden. Bistånd i nödsituationer kan beviljas i tillägg till finansieringsandelen för nationella program.

3.4 Instrumentet för tullkontrollutrustning:

3.4.1 Allmänt

Kommissionen föreslår att det som en del av den nya Fonden för integrerad gränsförvaltning inrättas ett instrument för ekonomiskt stöd för tullkontrollutrustning. Med instrumentet ska tullförvaltningarnas förvärv av övervakningsutrustning för övervakning av godstrafiken som överskrider de yttre gränserna stödas. Finansieringsinstrumentet som kommissionen föreslår är nytt. Det bildar tillsammans med instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik en integrerad fond för gränsförvaltning så att instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik omfattar övervakningen av personer och instrumentet för tullkontrollutrustning övervakningen av varor.

3.4.2 Åtgärder som understöds'

Med instrumentet stöds EU:s tullunion och tullmyndigheterna med syfte att skydda unionens och dess medlemsstaters budgetintressen och ekonomiska intressen, garantera säkerhet och skydd i unionen och skydda unionen mot illojal och olaglig handel, men samtidigt underlätta laglig affärsverksamhet. Instrumentets särskilda mål är att bidra till en enhetlig tullkontroll genom inköp och underhåll av relevant och tillförlitlig tullkontrollutrustning som är anpassad till den senaste tekniska utvecklingen. Utrustning som stöds är till exempel röntgenskanner, strålningsdetektorer, analysutrustning och andra verktyg.

3.4.3 *Finansiering*

Instrumentets totala finansiering för finansieringsprogramperioden 2021–2017 är 1,14 miljarder euro. Medlemsstaternas självkostnadsandel av förvärven är 20 %. Med finansieringen av instrumentet kan också förvaltningen av instrumentet som till exempel övervakningen och bedömningen av förberedelser och täckas. Förvaltningskostnaderna uppskattas uppgå till 618 800 euro.

3.4.4 *Medlemsstaternas och kommissionens åtgärder*

Eftersom syftet är att säkerställa enhetliga tullövervakningsförfaranden behövs enligt kommissionen en samordning och central direkt förvaltning. För att förvaltningen ska kunna baseras på kunskap och operativ kompetens tillsätts expertgrupper som består av experter ur medlemsstaterna till stöd för kommissionens direkta förvaltning. Expertgrupperna bistår kommissionen i beredningen av finansieringsbeslut. Den slutliga beslutanderätten gällande beviljande av finansiering har kommissionen i komitologförfarande.

3.5 **Allmänna bestämmelser som ska tillämpas på fonderna**

På fonderna för inrikesfrågor tillämpas förslaget till allmän förordning för finansiella reglernas del. De övriga bestämmelserna om fonderna för inrikesfrågor, som till exempel verksamhetspolitiska mål, ingår i de fondspecifika förordningsförslagen. Under den innevarande finansieringsprogramperioden har den så kallade horisontalförordningen (EU) nr 514/2014 innehållit finansieringsbestämmelser för fonderna för inrikesfrågor (asyl-, migrations- ja integreringsfonden och fonden för inre säkerhet). Den allmänna förordningen tillämpas på delar av fonderna som förvaltas av medlemsstaterna och kommissionen i samråd. I förslagen till förordningar gällande fonder ingår bestämmelser om de delar av fonderna som ska förvaltas direkt och indirekt. Den allmänna förordningen gäller inte för instrumentet för tullkontrollutrustning.

3.5.1 *ProgramProgram*

Fonderna inom området för inrikesfrågor föreslås omfattas av medlemsstatens partnerskapsöverenskommelse som redan har varit i bruk under den nuvarande finansieringsprogramperioden i de Europeiska struktur- och investeringsfonderna. I partnerskapsöverenskommelsen bestäms hur fonderna uppnår de landspecifika verksamhetspolitiska målen och hur de kompletterar varandra.

Partnerskapsöverenskommelsen och programmen bereds och genomförs i partnerskap med regionala och lokala myndigheter, näringslivets och arbetsmarknadens organisationer samt med företrädare för medborgarsamhället. Partnerskapsöverenskommelsen lämnas till kommissionen antingen innan programmen lämnas eller i samband med det första programmet. Partnerskapsöverenskommelsen kan också ingå i ett av medlemsstatens program. Medlemsstaterna och kommissionen ska säkerställa komplementaritet och förenlighet med fonderna och övriga unionsinstrument.

Programperioden är 1.1.2021—31.12.2027. Medlemsstaten ska lämna sitt program till kommissionen inom tre månader efter att partnerskapsöverenskommelsen har lämnats. I fonderna inom området för inrikesfrågor består programmet av särskilda mål (Specific Objective) som fastställs i de fondspecifika förslagen till förordningar. Jämfört med den nuvarande finansieringsprogramperioden kommer programmets innehållsstruktur att förenklas till vissa delar. Nytt i programmet är att det för varje särskilt måls del ska avskiljas de finansieringsandelar som anvisas enhetskostnader, enhetsbelopp och schablonfinansiering samt åtgärder för vilka det används finansiering som inte är kopplad till kostnader. Liksom under den innevarande finansieringsprogramperioden kan en medlemsstat genomföra mindre överföringar gällande finansieringen mellan de särskilda målen i programmet utan att ändringen av programmet förutsätter kommissionens godkännande. Tröskelvärde är fem procent på specialmålnivå.

För fonderna inom området för inrikesfrågor är så kallade nödvändiga villkor (*enabling conditions*) ett nytt förslag för hur de särskilda målen i programmen ska nå resultatrikt och effektivt. Det är fråga om horisontella förutsättningar som anknyter till iakttagande av offentliga upphandlingar och statstödsreglering, FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna i åtgärder som stöds ur fonderna. Dessa anknyter för sin del till föreskrifterna om iakttagande av rättsstatsprincipen. Förutsättningarna tillämpas allmänt på alla mål i programmen. Medlemsstaterna ansvarar för att villkoren uppfylls under hela programperioden. Om förhandsvillkoren i anslutning till programmet inte uppfylls kan betalningskrav inte läggas fram för kommissionen.

Förslaget till förordning innehåller möjligheten att frivilligt överföra anslag ur fonderna till InvestEU-programmets instrument. Dessutom föreslås att medlemsstaterna kan överföra högst 5 % av vilka anslag i fonder som helst till en annan fond.

Halvtidsöversynen av programmen ska för fonderna inom området för inrikesfrågors del genomföras före 31.3.2024. Genomförandet ska planeras som en del av utvärderingsplanen som täcker hela finansieringsprogramsperioden. Medlemsstaterna förutsätts utarbeta en prestationsram med vilken det är möjligt att övervaka, mäta och bedöma programmets resultat. Ramen innefattar de output- och resultatindikatorer som föreskrivs i de fondspecifika förordningarna och de delmål som anknyter till

dessas. För fonderna inom området för inrikesfrågors del ordnas minst två gånger per finansieringsprogramperiod ett översynsmötesmöte mellan kommissionen och medlemsstaten där programmets resultat granskas. Kommissionen genomför i mitten av finansieringsprogramperioden (före utgången av 2024) och efter avslutad finansieringsprogramperiod (före utgången av 2031) fondspecifika särskilda utvärderingar.

3.5.2 *Förvaltnings- och kontrollsystem*

Det ska utses en nationell förvaltande myndighet och revisionsmyndighet för programmen. Dessutom kan den förvaltande myndigheten utse ett eller flera förmedlande organ som utför uppdrag under den förvaltande myndighetens ansvar. Som under den nuvarande perioden kan samma myndigheter ansvara för flera program.

Kommissionen föreslår att förfarandet med utnämning av myndigheter i anslutning till inrättande av ett förvaltnings- och kontrollsystem slopas. Medlemsstaternas förvaltnings- och kontrollsystem ska emellertid uppfylla de krav och förutsättningar som ställs i förordningen. Medlemsstaterna ska utarbeta en beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemet fram till att begäran om slutbetalning för det första räkenskapsåret läggs fram för kommissionen och senast 30.6.2023. Förslaget innehåller som nytt alternativ utnyttjande av en förvaltningsmodell som baserar sig på det nationella förvaltningssystemet och lagstiftningen. Då säkerställs utgifterna utgående från ett enklare förvaltningssystem med nationella förfaranden, revisionsmyndigheternas kontroller begränsas till kontroll av 30 enheter och kommissionen begränsar sin kontroll till att endast omfatta revisionsmyndigheten. Villkor för förfarandet är att medlemsstatens förvaltnings- och kontrollsystem har fungerat väl och den totala felnivån i årsrapporterna under de två föregående åren ligger under 2 %. Enligt förslaget kan en medlemsstat genast från början av finansieringsprogramperioden övergå till ett enklare system om kraven uppfylls och genomförandet av förvaltningssystemet är likadant som under den nuvarande finansieringsprogramperioden 2014-2020.

Kommissionen föreslår en fullständig digitalisering av förvaltningen både mellan stödmottagare och den finansierande myndigheten och för informationsutbytet mellan medlemsstaten och kommissionen. Det föreslås en övergångstid för havs- och fiskerifonden och fonderna för inrikesfrågor fram till 31.12.2022.

3.5.3 *Kostnadsmodeller/avgifter*

I enlighet med budgetförordningens reglering som ska tillämpas på fonderna som baserar sig på delad förvaltning och i enlighet med principerna för sund ekonomisk förvaltning ansvarar medlemsstaterna för riktigheten av räkenskapen gällande stödberättigande utgifter i programmen och för avlägsnande av regelvidriga utgifter i de årliga räkenskaperna till kommissionen.

Medlemsstaterna ansvarar också för rättelse i efterhand av felaktiga utgifter och för ersättning för oegentliga utgifter som betalats felaktigt och för återförande i unionens budget. Kommissionen gör vid behov finansiella korrigeringar i efterhand.

Som en ny möjlighet att utnyttja kostnadsmodellerna föreslås också att medlemsstaten ersätts för betalningar som kommissionen genomfört med hjälp av kostnadsmodellerna. I förslaget om ersättning av kostnaderna till medlemsstaten ingår också ett ersättningsalternativ som baserar sig på ett resultatbaserat verksamhetssätt och ett ersättningsförfarande för faktiska kostnader som har tillämpats under den nuvarande finansieringsprogramperioden.

Kravet på omsättningshastighet för medlen som bestäms i tillbakadragandeförfarandet för finansiering åsträmmas till två år (N+2) i stället för nuvarande tre år.

3.5.4 *Regler för stödberättigande utgifter och förenklade kostnadsmodeller*

Stödberättigande utgifter i projekten omfattas i huvudsak av nationella bestämmelser som emellertid begränsas av ett flertal undantag. Regleringen på unionsnivå baserar sig antingen på den allmänna förordningen eller på en fondspecifik reglering. Detta motsvarar nuläget.

Geografiska åtgärder kan genomföras antingen inom programområdet, utanför det inom EU:s område eller i ett tredjeland, förutsatt att åtgärderna stöder programmets mål.

Det föreslås betydande förändringar för regleringen av stödberättigande i anslutning till mervärdesskatten. I projekt under 5 miljoner euro ska mervärdesskatten vara stödberättigande utgift och i projekt över 5 miljoner ska mervärdesskatten inte vara stödberättigande. Frigörelsen från en bedömning i enlighet med tidigare regelverk om huruvida kostnaden är slutlig för stödmottagaren eller om återbärning kan ansökas om förenklar genomförandet och minskar behovet av tolkningsanvisningar och antalet fel.

Utvidgningen av förenklade kostnadsmodeller (kostnadsmodellerna är obligatoriska i projekt om högst 200 000 euro) och enhetliga regler mellan fonderna innebär en förändring av de nuvarande rutinerna i fonderna inom området för inrikes frågor. I projekten kan i praktiken användas en enhetskostnadsmodell, enhetsbelopp eller en fast ersättning på 40 % bland de kostnadsmodellalternativ som förslaget till allmän förordning möjliggör. De förenklade kostnadsmodellerna har i viss utsträckning använts i fonderna inom området för inrikes frågor redan under den nuvarande perioden.

Under den nuvarande perioden används i fonderna inom området för inrikes frågor modellen med ett fast ersättningsbelopp som är enhetlig i strukturfondslagstiftningen. Beräkningen av modellerna bör granskas inför följande finansieringsprogramperiod. Förslaget till allmän förordning erbjuder flera färdiga modeller än nu, till exempel modellen med en fast ersättning på 40 %. Modellerna för personalkostnader som ingår i förslaget möjliggör en förenkling av projektförvaltningen.

Avvikande från den nuvarande perioden är naturabidraget under vissa förutsättningar stödberättigande.

3.5.5 *Tekniskt stöd*

Kommissionen föreslår att det tekniska stödet för fonderna inom området för inrikesfrågor är 6 %. Det föreslås betydande förenklingar för förvaltningen av det tekniska stödet. Det tekniska stödet ersätts som procentandel i utgifterna som godkänns i betalningsansökningar. Detta förenklar betalnings- och särskilt övervakningsförfarandena och gör sålunda användningen av tekniskt stöd betydligt smidigare.

Förutom tekniskt stöd kan en medlemsstat föreslå tilläggsåtgärder som förstärker förvaltningskapaciteten hos myndigheterna, stödmottagarna och relevanta partner i medlemsstaten.

3.5.6 *Övervakning, rapportering och kommunikation*

Övervakningskommitté

Det föreslås att fondens övervakningskommitté ges en mera framträdande roll jämfört med den nuvarande finansieringsprogramperioden. Övervakningskommittén ska i fortsättningen godkänna urvalsförfaranden och -kriterier som tillämpas i valet av åtgärder som ska stödas, de årliga prestationsrapporterna för programmen, utvärderingsplanerna för programmen och förslag av den förvaltande myndigheten till ändringar i programmet. Dessutom framhävs offentlighet i övervakningskommitténs arbete, bland annat alla uppgifter som lämnas till övervakningskommittén ska publiceras.

En medlemsstat ska inrätta en övervakningskommitté inom tre månader efter att programmet har godkänts. Flera program kan ha samma övervakningskommitté. Kommittén ska sammanträda minst en gång per år för att granska hur programmet framskrider.

Rapportering

Den förvaltande myndigheten överför i elektroniskt format varannan månad (31.1.2022—31.1.2030) uppgifterna som beskriver hur finansieringen och output- och resultatindikatorerna framskrider till kommissionen. Motsvarande uppgifter ska också publiceras på webbplatsen för allmänheten. Från och med 15.2.2023 ska dessutom en prestationsrapport lämnas årligen vid motsvarande tidpunkt till kommissionen.

Jämfört med den nuvarande perioden lämnas enligt förslaget ansökningar om utbetalning 4 gånger i stället för en gång under följande period.

I förslaget bestäms en handläggningstid för den förvaltande myndigheten för handläggningen av stödmottagarnas ansökningar om utbetalning.

Jämfört med den nuvarande perioden ändras räkenskapsåret till 1.7–30.6. Processerna gällande den ekonomiska planeringen ska ses över med tanke på ändringen av räkenskapsåret.

Förenklingen kan utökas också genom att kommissionen och revisionsmyndigheten beaktar principen om en gemensam revision när kontroller förrättas. Det ska fastställas ett maximalt antal åtgärder som revisionsmyndigheten och kommissionen kontrollerar.

Kommunikation

Jämfört med den nuvarande finansieringsprogramperioden förstärks fondernas skyldigheter gällande offentlighet och synlighet. Medlemsstaterna ska se till att fondernas stöd är synligt i alla projekt och säkerställa att medborgarna har tillgång till en gemensam webbplats där de kan bekanta sig med medlemsstatens alla program. Varje medlemsstat ska ha en gemensam kommunikationssamordnare utnämnd för programmen och programspecifika kommunikationsansvariga. Kommissionen ska inrätta ett nätverk bestående av kommunikationssamordnarna, de kommunikationsansvariga för programmen och kommissionens företrädare, för att utbyta information om synlighets-, öppenhets- och kommunikationsåtgärder.

Det ställs krav på offentlighet och synlighet för stödmottagarna och projekten som stöds både i förslaget till allmän förordning och i förslagen till fondspecifika förordningar.

4 Förslagets konsekvenser

4.1 Inverkan på den nationella lagstiftningen

Förordningen är direkt tillämplig i unionens medlemsstater. I lagen om fonderna inom området för inrikes frågor (903/2014) och i statsrådets förordning (351/2015) föreskrivs om det nationella genomförandet av fonderna inom området för inrikes frågor. Det bedöms att de nya programförordningarna förutsätter ändringar i den nationella lagstiftningen. Avsikten är att lagstiftningsändringarna genomförs när förordningarna har antagits innan den nya programperioden inleds. En närmare bedömning av detaljerna av följderna av förslagen framgår när den nationella beredningen framskrider. Förslagets konsekvenser utreds även i den fortsatta beredningen i rådets arbetsgrupp.

4.2 Ekonomiska konsekvenser

Finansieringsprogrammen för inrikesfrågor 2021–2027 och instrumentet för tullkontrollutrustning ingår i kommissionens förslag till budgetram 2021–2027. De ekonomiska konsekvenserna preciseras som en del av budgetramförhandlingarnas helhet och slutresultatet framgår först då förhandlingarna avslutas.

Kommissionen föreslår en helhetsbudget för fonderna inom området för inrikesfrågor på sammanlagt 18,49 miljarder euro för 2021–2027. Dessutom föreslår kommissionen 1,14 miljarder euro för instrumentet för tullkontrollutrustning för 2021–2027. Finansieringen av fonderna inom området för inrikesfrågor fördubblas enligt förslaget från budgetramperioden (2014–2020) när helhetsfinansieringens relativa andel av EU:s budget stiger från ca 1 % till ca 1,85 %. Enligt kommissionens förslag fördelas finansieringen av inrikesfrågor så här:

Kommissionens förslag till finansiering för programperioden 2021–2027	miljoner euro
Asyl- och migrationsfonden (inkl. EU:s vidarebosättningsprogram)	9 204
Fonden för inre säkerhet	2 210
Instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och visering	7 087
Instrumentet för tullkontrollutrustning	1 149
Sammanlagt	19 650

Finansiering av inrikesfrågor utanför fonderna	miljon euro
Gränsförvaltning (budgeterat för byråerna)	10 619
Invandring (budgeterat för byråerna)	764
Säkerhet (budgeterat för byråerna)	997
Byråerna sammanlagt	12 380

I kommissionens förslag anges inte avkastningen för de enskilda medlemsstaterna. Stödmottagarna ska i finansieringen av projekt och funktioner i huvudsak vara beredda på nationell finansiering. Omständigheter i anslutning till den nationella budgeten behandlas och det tas ställning till den i den nationella planen för offentliga finanser och budgetprocessen. Den nationella finansiering som åtgärderna eventuellt förutsätter av myndighetsaktörerna verkställs inom statsekonomin ramar vid behov genom att rikta om anslagen.

Förslaget innebär också förändringar bland annat i mervärdesbeskattningen, medlemsstaternas kontrollskyldigheter, kommissionens och medlemsstatens elektroniska

informationsutbyte och rättelser. Dessa kan alla ha konsekvenser för statsbudgeten. Utredningen av konsekvenserna av förslaget fortgår.

4.3 Övriga konsekvenser

Kommissionens förslag till förordning innebär att den programbaserade finansieringen som baserar sig på medlemsstaternas och kommissionens delade förvaltning fortsätter inom området för inrikesfrågor under den kommande finansieringsprogramperioden. Utgående från kommissionens bedömningar och de offentliga höranden som ordnats har en förenkling av fondernas förvaltning utsetts till ett centralt mål för den nya finansieringsprogramperioden. Utgående från erfarenheterna från den nuvarande finansieringsprogramperioden är förvaltningen och reglerna för fonderna för komplicerade och spridda vilket medför onödiga påfrestningar både för de myndigheter som ansvarar för förvaltningen som för stödmottagarna.

Enligt kommissionens konsekvensbedömning visade migrationstrycket inom unionens område 2015 vikten av medlemsstaternas gemensamma åtgärder i hanteringen av migrationsströmningar. EU:s finansieringsinstrument spelar en viktig roll när det gäller att säkerställa gemensamma åtgärders effektivitet. Enligt kommissionens konsekvensbedömning har finansieringsinstrumenten under den nuvarande finansieringsprogramperioden konstaterats fungera men det finns behov av att utveckla dem. Det föreslås mera flexibilitet, förenklad förvaltning, bättre förenlighet med de övriga EU-fonderna och en resultatorienterad uppföljning och bedömning för fonderna. I kommissionens konsekvensbedömning framhävdes även betydelsen av samordning av EU-fondernas program och synergier mellan dem.

Förvaltningen av fonderna inom området för inrikesfrågor sker huvudsakligen i samarbete mellan medlemsstaterna och kommissionen. Det beslutas om organisationen av den nationella förvaltningen, inklusive kontroll och övervakning, för perioden som inleds 2021 i samband med beredningen av den nationella lagstiftningen för den kommande perioden. Beslut om budgeteringen och utbetalningen av finansieringen av kommissionen fattas i samband med beredningen av strukturen och innehållet i statsbudgeten.

5 Ålands befogenhet

Landskapet Åland ansvarar för genomförandet av Europeiska unionens regelverk till den del som det ingår i dess behörighet. Bestämmelser om fördelningen av lagstiftningsmakten mellan riket och landskapet ingår i Ålands självstyrelselag (1144/1991). Bestämmelser om landskapets lagstiftningsmakt ingår i 18 § och om rikets lagstiftningsmakt i 27 och 29 §.

Landskapets Ålands regering har i enlighet med självstyrelselagens 59 b § rätt att verkställa EU-politik i landskapet Åland inom de områden som faller inom landskapets behörighet.

I samband med den nuvarande finansieringsprogramperioden har det ansetts att lagstiftningsmakten i Fonden för den inre säkerheten med stöd av 18 § 6 punkten i självstyrelselagen hör till landskapet till den del som det är fråga om den allmänna ordningen och säkerheten med beaktande av nämnda undantag och ärenden som gäller brand- och räddningsväsendet. I Asyl-, migration- och integrationsfonden har främjande av integrationen som sker i landskapet ansetts höra till landskapets lagstiftande makt. Den här lagstiftande befogenheten har i samband med lagstiftningskontrollen ansetts kunna härledas ur 18 § 1, 4, 13, 14, 22 och 23 punkterna i självstyrelselagen som gäller landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, kommunernas förvaltning, socialvård, undervisning och läroavtal, näringsverksamhet och främjande av sysselsättning. Därför hör de huvudsakliga integrationsåtgärderna som gäller flyktingar och andra invandrare som kommuner belägna i landskapet tar emot till landskapets lagstiftande makt (RP 112/2014 rd s. 28).

Under den nuvarande finansieringsprogramperioden har de ansvarsmyndighets- och kontrollmyndighetsuppgifter som härleds ur de nationella programmen i fonderna för inrikesfrågor och som hör till Åland överförts genom en överenskommelseförordning (174/2017) till inrikesministeriet. Under den nuvarande programperioden deltar Ålands landskap i genomförandet av nationella program.

6 Den nationella behandlingen av förslaget och behandlingen av förslaget i Europeiska unionen

U-skrivelsen har behandlats i sektionen för asyl och migration, sektionen för rättsliga och inrikesfrågor och i sektionen för region- och strukturpolitik som är underställda kommittén för EU-ärenden. Dessutom har förslagen behandlats i MFF-tjänstemanaledningsgruppen och i EU-ministerutskottet.

7 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet förhåller sig i huvudsak positivt till kommissionens förslag om inrikesfrågor för den kommande finansieringsprogramperioden och konstaterar som sitt ställningstagande i det första skedet vad som följer.

I kommissionens förslag har man tämligen väl beaktat de synpunkter och mål som Finland har lyft fram tidigare. Statsrådet stöder förslag som förenklar finansieringssystemet och gör dem smidigare med tanke på förvaltningen. Det är viktigt att säkerställa att finansieringsprogrammen är genomslagskraftiga och att målen uppnås. Dessutom ska koherensen och koordineringen med andra finansieringsinstrument med liknande mål inom EU beaktas. EU:s finansieringsprogram och finansieringsprogrammen på nationell nivå ska komplettera varandra.

Statsrådet stöder förenhetligande av förvaltningsförfarandena och förvaltningsbestämmelserna gällande olika finansieringsinstrument och införande av enklare system. Detta gör det möjligt att främja transparens i förvaltningsförfarandena och bättre kännedom bland stödmottagarna samt öka förvaltningsförfarandenas smidighet. Trots att statsrådet förhåller sig positivt till en utökning av andelen som kom-

missionen lämnar för särskild tilldelning (tematiska helheter) verkar det ändamålsenligt att reservera en tillräcklig andel av helhetsfinansieringen i medlemsstaternas nationella program. Statsrådet förhåller sig positivt till möjligheten som läggs fram i förslaget till förordning om utnyttjande av olika EU-mekanismer för samma åtgärd, emellertid utan att detta orsakar mångfaldiga förvaltnings- och rapporteringsförpliktelser.

Statsrådet anser det viktigt att föränderliga situationer/förhållanden i medlemsstaterna och i tredjeländer kan beaktas tillräckligt. I den fortsatta beredningen av förslagen ska det analyseras om programdialogen mellan kommissionen och medlemsstaten är tillräcklig för att de föränderliga behoven i medlemsstaterna ska beaktas.

Statsrådet anser det viktigt att det i Asyl- och migrationsfonden ges akt på bekämpningen av irreguljär migration i samband och parallellt med att den lagliga migrationen utvecklas. Särskilt framhävs betydelsen av fungerande förfaranden för återvändande och återförande. På samma sätt ska också instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik stöda bekämpningen av irreguljär migration och beredskap inför en förändring av läget i fråga om irreguljär migration.

Statsrådet anser inte att förslaget om att överföra Fonden för inre säkerhet under rubriken säkerhet och försvar är ändamålsenlig. Fonden för inre säkerhet bör lyda under samma rubrik som migrationen och gränsförvaltningen.

Statsrådet anser enligt en första bedömning de föreslagna rättsliga grunderna behörliga. Statsrådet kommer att precisera sina ställningstaganden bland annat i frågorna om förvaltningen av fonderna och överföringen av regleringsmakten utgående från den fortsatta beredningen av förslagen till förordningar och kommissionens tilläggsutredningar.

Statsrådet anser det viktigt att kriterierna gällande resursfördelningen, andelar och prioriteringar i anslutning till dessa granskas i den fortsatta beredningen av förslagen till förordningar.

Asyl- och migrationsfonden

Statsrådet stöder Asyl- och migrationsfondens mål att övergripande stöda EU:s migrations- och asylpolitik och genomförandet av dess externa dimension. Detta mål stöds också av ett effektivt, högklassigt och rättssäkert administrativt beslutsfattandesystem för asylfrågor i enlighet med det gemensamma europeiska asylsystemet och ett system för ändringssökande vid domstolarna.

Precis som kommissionen framhäver statsrådet fondens betydelse och roll i utvecklingen av det gemensamma europeiska asylsystemet. Det är viktigt att fonden stöder åtgärder med vilka medlemsstaterna utvecklar och harmoniserar sin asylpolitik i enlighet med EU-lagstiftningens skyldigheter.

Utvecklingen av det gemensamma europeiska asylsystemet med stöd av fonden främjar unionens kapacitet att agera effektivt även i situationer där asylsystemen utsätts för särskilda tryck. Statsrådet förhåller sig också positivt till kommissionens infallsvinkel enligt vilken en tydligt mera omfattande andel än tidigare av finansieringen lämnas för att tilldelas senare i oväntade plötsliga situationer. Så kan unionens reaktions- och handlingsberedskap bevaras när systemet utsätts för tryck.

Statsrådet anser fondens mål gällande stöd i tidiga skedet av integration vara viktigt, men framhåller behovet av att säkerställa att integrationen fortgår och att åtgärderna stöds i sömlöst samarbete mellan olika finansieringsinstrument utan överlappningar. Till den del ska kommissionens strävanden efter att förenhetliga förvaltningen av fonderna och förstärka synergier understödas. Goda befolkningsrelationer och främjande av jämställdhet är viktiga faktorer i integrationen.

Statsrådet anser det viktigt att det betydande ekonomiska stödet för vidarebosättning fortgår via fonden även under följande finansieringsprogramperiod. I kommissionens förslag till förordning om Asyl- och migrationsfonden föreskrivs endast om kompensering för personer som vidarebosatts enligt unionens förordning om vidarebosättning eller personer som tagits in via humanitär migration. Statsrådet anser det viktigt att vidarebosättning som äger rum inom ramen för nationella program för vidarebosättning stöds via fonden så som föreslås i förslaget till förordning om unionsram för vidarebosättning. Med fondens stöd uppmuntras flera medlemsstater än nu att delta i vidarebosättningen vilket för sin del stärker vidarebosättningen som en laglig inresemetod och möjligheterna särskilt för personer i de mest utsatta positionerna att få internationellt skydd och å andra sidan framhävs unionens globala roll som aktör som gynnar vidarebosättning.

I fråga om återföranden framhäver kommissionen assisterat frivilligt återvändande. Statsrådet anser stödet för frivilligt återvändande vara synnerligen viktigt men framhäver fondens tillräckliga flexibilitet att utveckla och stöda olika metoder som främjar återvändande. Återförande av personer som fått negativa beslut är en viktig del av en hållbar invandringsspolitik och därför bör hela verksamheten gällande återförande stödas, även icke-frivilliga återvändanden och kontrollen av kostnaderna för genomförande av dem inklusive övervakningen av återvändandena. Stöd bör kunna anvisas flexibelt för sådana projekt som finansieras i tredjeländer och som indirekt effektiverar återföranden. Utnyttjande av driftsstöd för åtgärder i anslutning till återvändande- och asylhelheter betraktar statsrådet i princip som ändamålsenligt.

Statsrådet anser det motiverat att fondens verksamhet omfattar den yttre dimensionen av unionens gemensamma asyl- och migrationspolitik och att det i tredjeländer med fondens stöd kan genomföras åtgärder i vilka unionens intresse och mål utgör den huvudsakliga grunden inom dessa politiska områden.

I fråga om sättet att beräkna andelarna för de enskilda medlemsstaterna anser statsrådet det lönsamt att beakta vidarebosättningen som ett särskilt kriterium som påverkar beräkningen. När det gäller siffrorna som utgör grunden för beräkningen an-

ser Statsrådet det motiverat att den exceptionella invandringssituationen 2015 och 2016 beaktas.

Statsrådet anser det viktigt att det fästs större uppmärksamhet än tidigare vid en effektiv användning av medlen när finansieringsområdet utvidgas och flexibiliteten utökas.

Förslaget till förordning om Fonden för inre säkerhet

Statsrådet bifaller kommissionens uppfattning om finansieringsprogrammets mål. Med fonden stöds en hög säkerhetsnivå i unionen särskilt genom bekämpning av terrorism och radikaliserings, grov och organiserad brottslighet, cyberbrottslighet och skydd av brottsoffer.

Statsrådet stöder prioriteringar i enlighet med förslaget till förordning i syfte att utveckla enhetliga IT-system och därigenom förbättra informationsutbytet både kvantitativt och kvalitativt. Det är viktigt att kostnaderna, behoven och dataskyddet i fråga om alla IT-system och system för utbyte av information utreds omsorgsfullt. Det är också viktigt att beakta resurserna som övervakningen av IT-systemen kräver.

Statsrådet förutsätter att det utreds hur fonden på bästa möjliga sätt kan utnyttjas för bekämpning av hybridhot.

Statsrådet anser det positivt att förslaget möjliggör gemensamma operationer och gemensamma utredningsgrupper och att det under vissa förutsättningar är möjligt att en part är ett tredjeland utanför EU.

I den fortsatta beredningen av förslaget ska man granska i vilken utsträckning åtgärder som avlägsnats ur den nuvarande fondens tillämpningsområde som till exempel skyddet av kritiska infrastrukturer mot säkerhetsrisker fortfarande kan genomföras effektivt. Särskilt fondens relation till andra finansieringsinstrument inklusive EU:s investering- och strukturfonder och unionens räddningstjänstmekanism ska förtydligas.

Statsrådet anser att mekanismen gällande nödsituationer ska vara tillräckligt snabb och effektiv för att medlemsstaterna ska kunna reagera t.ex. vid överraskande ändringar och kriser i samband med flyttrörelser och säkerhetssituationer.

Förslag till förordning om instrument för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och visering

Statsrådet anser ett särskilt instrument för gränsförvaltning och viseringspolitik vara en bra lösning. Det är viktigt att de yttre gränsernas speciella karaktär (inkl. viseringsfrågor) beaktas och att det föreslås ett eget instrument för den. Detta möjliggör en övergripande och enhetlig utveckling av den gemensamma övervakningen av de

yttre gränserna. Statsrådet anser det viktigt att påfrestningen som EU:s gemensamma övervakning av de yttre gränserna medför för medlemsstaterna understöds så övergripande som möjligt med ett europeiskt finansieringsinstrument. Så tryggas även funktionsdugligheten hos Schengensystemets centrala element som är viktigt för Finland.

Statsrådet anser det viktigt att projekt som baserar sig på gränsförvaltningsmodellen med fyra pelare och som stärker EU:s integrerade gränsförvaltning (IBM) stöds med instrumentet. I bestämmelserna och förverkligandet av fonden ska man sörja för att medlemsstaternas projekt som finansieras stärker och förenhetligar EU:s övervakning av de yttre gränserna. Även (tekniska) samprojekt på EU-nivå är en förutsättning för att gränsförvaltningssystemet ska fungera, för en smidig gränstrafik och för kostnadseffektiviteten. Övervakningen av en av EU:s längsta yttre gränser till land i enlighet med EU:s bestämmelser innebär särskilda utmaningar för Finlands gränsförvaltningssystem och det förutsätts lyckade projekt på EU-nivå för att kunna möta dessa utmaningar. Statsrådet anser därför att det i kriterierna för resursfördelningen tydligt ska tas hänsyn till längden på den yttre gränsen som en medlemsstat ansvarar för, och i stället för historien gäller det att prioritera potentiella hotfaktorer och beredskap.

Statsrådet anser att det för Finlands del är viktigt att säkerställa en så mångsidig tilldelning av fondens finansiering på Finlands övervakning av den yttre gränsen som möjligt, emellertid med hänsyn till fondens effekter för hela EU:s gränsförvaltning. Samtidigt som kraven på EU:s gränskontroller ska uppfyllas ska det även säkerställas gränstrafiken förlöper smidigt.

Statsrådet anser att ett slutligt ställningstagande till fonden först kan tas när finansieringen via Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån till medlemsstaterna är klar.

Statsrådet anser det särskilt viktigt att det med hjälp av finansieringsinstrumentet är möjligt att möta snabba förändringar även i omvärlden. Förändringen av säkerhetsituationen i Europa under den innevarande finansieringsperioden ska beaktas i genomförandet av instrumentet. När det gäller förändringarna i omvärlden ska man även beakta situationer där medlemsstatens ställning med tanke på ansvaret för den yttre gränsen lättar exempelvis till följd av att Schengenområdet utvidgas.

Det vore viktigt att med instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik stöda nationella åtgärder i anslutning till övervakningen av de yttre gränserna och bevarandet av säkerheten även till den del som säkerhetshoten direkt påverkar äventyrande av den inre säkerheten.

Statsrådet stöder kopplingen av Schengens bedömningsmekanism och sårbarhetsanalys till finansieringsinstrumentet så att EU-finansiering kan användas för att rätta till brister som bedömningen avslöjar.

Statsrådet stöder i princip sammankopplingen av de bedömningar som Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån har gjort med finansieringsinstrumentet. I bedömningarna ska framtidens behov beaktas i tillräcklig utsträckning. Särskilt viktigt är det att besluten om standarderna som tillämpas i bedömningarna tas i samråd med byrån och medlemsländerna. Förutom den irreguljära migrationen ska i bedömningarna också potentiella hot om irreguljär migration, den ökade gränspassagetrafiken och utmaningar som förändringar i säkerhetsmiljön har medfört och eventuellt senare medför för det nationella gränsförvaltningssystemet beaktas.

Statsrådet anser det viktigt att effektiva och användarvänliga tjänster för viseringsansökningar, enhetlig tillämpning av unionens regelverk om visering och utveckling av samarbetet mellan medlemsstaterna i anslutning till visering stöds med finansieringsinstrumentet.

Förslaget till förordning om instrumentet för tullkontrollutrustning

Statsrådet anser att det är nödvändigt att bedöma det nya finansieringsinstrumentets betydelse för Finlands del mera ingående i ett senare skede. Målet för förslaget är en enhetlig tullövervakning i unionen. Preliminärt kan det bedömas att finansieringen åtminstone i början främst skulle gälla länder med bristfälligare utrustning än i Finland. När finansieringskriterierna fastställs bör man bedöma till exempel omfattningen och riskerna av den trafik som ska övervakas.

Ställningstagandet till kommissionens förslag om finansieringens dimension sker separat som en del av budgetramförhandlingshelheten.

Statsrådets fortsätter att analysera förslagen till förordningar och preciserar sina ställningstaganden i ett senare skede.